

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 13. júna 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Článok 355 bod 3 ZFEÚ — Štatút Gibraltáru — Článok 56 ZFEÚ — Slobodné poskytovanie služieb — Výlučne vnútorná situácia — Neprípustnosť“

Vo veci C-591/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (správny senát), Spojené kráľovstvo] z 21. septembra 2015 a doručený Súdnemu dvoru 13. novembra 2015, ktorý súvisí s konaním:

The Queen, na žiadosť:

The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited

proti

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs,

Her Majesty's Treasury,

za účasti:

Her Majesty's Government of Gibraltar,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda A. Tizzano, predsedovia komôr M. Ilešič (spravodajca), L. Bay Larsen a T. von Danwitz, sudcovia J. Malenovský, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, C. Toader, C. Vajda, S. Rodin, F. Biltgen a K. Jürimäe,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. októbra 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited, v zastúpení: D. Rose, QC, J. Boyd, barrister, L. J. Cass, solicitor,

* Jazyk konania: angličtina.

- Her Majesty's Government of Gibraltar, v zastúpení: D. Pannick, QC, M. Llamas, QC, R. Mehta, barrister, poverení F. Laurence, solicitor,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Simmons, M. Holt a D. Robertson, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci K. Beal, QC, J. Oliver a S. Wilkinson, barristers,
- belgická vláda, v zastúpení: L. Van den Broeck a M. Jacobs, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci R. Verbeke a P. Vlaemminck, advocaten,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, T. Müller a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
- Írsko, v zastúpení: E. Creedon, A. Joyce a J. Quaney, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci C. Power, SC, a C. Toland, BL,
- španielska vláda, v zastúpení: M. A. Sampol Pucurull a A. Rubio González, splnomocnení zástupcovia,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, A. Silva Coelho a P. de Sousa Inês, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: R. Lyal a W. Roels, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 19. januára 2017,

vyhlásil tento rozsudok

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 56 a článku 355 bodu 3 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi združením The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited (ďalej len „GBGA“) na jednej strane a Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (Daňová a colná správa, Spojené kráľovstvo) a Her Majesty's Treasury (štátna pokladnica, Spojené kráľovstvo) na druhej strane vo veci zákonnosti daňového systému stanovujúceho dane v oblasti hazardných hier.

Právny rámec

Medzinárodné právo

- 3 Kapitola XI Charty Organizácie Spojených národov, podpísaná 26. júna 1945 v San Franciscu, nazvaná „Vyhlásenie o nesamosprávnych územiach“, zahŕňa článok 73, ktorý stanovuje:

„Členovia Organizácie Spojených národov, ktorí majú alebo preberajú zodpovednosť za správu území, ktorých ľud ešte nedosiahol úplnú samosprávu, uznávajú zásadu, že záujmy obyvateľov týchto území sú na prvom mieste a prijímajú za svoju svätú povinnosť záväzok, že budú v rámci sústavy medzinárodného mieru a bezpečnosti, zriadenej touto Chartou, čo najviac podporovať ich blahobyť, a za tým cieľom:

...

- e. pravidelne budú pre informáciu posielat' generálnemu tajomníkovi – s výhradou obmedzení, ktoré by si vyžadovala bezpečnosť a ústavné zretele – štatistické a iné správy odborného rázu o hospodárskych, sociálnych a výchovných pomeroch na územiach, za ktoré sú zodpovední, s výnimkou území, na ktoré sa vzťahujú kapitoly XII a XIII.“

Postavenie Gibraltáru

- 4 Kráľ Španielska postúpil Gibraltár britskej korune na základe Utrechtskej zmluvy, ktorú uzavrel s kráľovnou Veľkej Británie 13. júla 1713 v rámci zmlúv, ktorými sa ukončila vojna o nástupníctvo v Španielsku. Článok X posledná veta uvedenej zmluvy uvádza, že ak by mala britská koruna niekedy v úmysle darovať, predať alebo akýmkoľvek iným spôsobom nakladať s majetkom mesta Gibraltár, je povinná poskytnúť Španielskej korune právo prednosti pred akýmkoľvek iným záujemcom.
- 5 Gibraltár je v súčasnosti kolóniou britskej koruny. Nie je súčasťou Spojeného kráľovstva.
- 6 Systém vládnutia Gibraltáru upravuje Gibraltar Constitution Order 2006 (Ústava Gibraltáru z roku 2006), ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2007. Podľa tohto nariadenia výkonnú právomoc vykonáva guvernér, ktorého vymenováva kráľovná a príslušné vnútroštátne právomoci vykonáva Her Majesty's Government of Gibraltar (ďalej len „vláda Gibraltáru“). Zákonodarnú právomoc vykonáva kráľovná a parlament Gibraltáru, ktorého poslanci sú volení každé štyri roky voličmi Gibraltáru. Na Gibraltári sú zriadené osobitné súdy. Proti rozsudkom Najvyššieho súdu Gibraltáru je však možné podať odvolanie na Judicial Committee of the Privy Council (súdna komisia súkromnej kráľovskej rady) Spojeného kráľovstva.
- 7 V medzinárodnom práve sa Gibraltár nachádza na zozname nesamosprávnych území v zmysle článku 73 Charty Organizácie Spojených národov.
- 8 Podľa práva Únie je Gibraltár európskym územím, za ktoré v zahraničných vzťahoch v zmysle článku 355 bodu 3 ZFEÚ zodpovedá členský štát a na ktorom sa uplatňujú ustanovenia Zmluvy. Akt o podmienkach pristúpenia Dánskeho kráľovstva, Írska a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska a o zmenách zmlúv (Ú. v. ES L 73, 1972, s. 14, ďalej len „akt o pristúpení z roku 1972“) však stanovuje, že niektoré časti zmluvy sa na Gibraltár nevzťahujú.
- 9 Článok 28 aktu o pristúpení z roku 1972 stanovuje:
- „Akty orgánov spoločenstiev týkajúce sa výrobkov prílohy II zmluvy o EHS a výrobkov podliehajúcich pri dovoze do spoločenstiev osobitnej právnej úprave v dôsledku uplatňovania spoločnej poľnohospodárskej politiky rovnako ako akty v oblasti zosúladovania právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu sa nevzťahujú na Gibraltár, pokiaľ Rada jednomyselne na návrh Komisie nestanoví inak.“
- 10 V zmysle článku 29 aktu o pristúpení v spojení s jeho prílohou I časťou I bodom 4 Gibraltár nepatrí do colného územia Únie.

Právo Spojeného kráľovstva

- 11 V Spojenom kráľovstve existuje v oblasti hazardných hier sedem daní. Daňový systém, ktorý bol zavedený kapitolami 1 až 4 časti 3 Finance Act 2014 (finančný zákon z roku 2014, ďalej len „FA 2014“), ako aj prílohami 27 až 29 tohto zákona, sa vzťahuje na tri dane dotknuté vo veci samej, a to na všeobecnú daň zo stávk, okrem dane zo stávk na rozptyl, na daň zo spoločných stávk a daň z hier na dialku, a pokiaľ ide o tieto dane, podľa vnútroštátneho súdu stanovuje zdaňovanie z hľadiska „miesta spotreby“.

- 12 Vnútroštátny súd ako príklad uvádza ustanovenia týkajúce sa dane z hier na diaľku stanovené v kapitole 3 časti 3 FA 2014.
- 13 § 154 FA 2014 definuje „hry na diaľku“ ako hry, na ktorých sa osoby zúčastňujú prostredníctvom internetu, telefónu, televízie, rádia alebo prostredníctvom akéhokoľvek iného druhu elektronickej alebo inej technológie slúžiacej na uľahčenie komunikácie.
- 14 § 155 ods. 1 FA 2014 stanovuje, že spotrebná daň, známa ako „daň z hier na diaľku“, sa vyberá za „účasť zdaniteľnej osoby na hrách hraných na diaľku na základe dohody medzi touto osobou a inou osobou (poskytovateľom hier)“.
- 15 Pojem „zdaniteľná osoba“ je definovaná v § 155 ods. 2 FA 2014 predovšetkým ako „každá osoba s bydliskom v Spojenom kráľovstve („UK person“)“. Podľa znenia § 186 ods. 1 FA 2014 „osoba usadená v Spojenom kráľovstve (UK person)“ je definovaná ako „každá fyzická osoba, ktorá má obvykle pobyt v Spojenom kráľovstve“ alebo „právnická osoba založená v Spojenom kráľovstve v súlade so zákonom“.
- 16 Podľa § 155 bodu 3 FA 2014 daň z hier na diaľku predstavuje 15 % zo „zisku poskytovateľa hier“ dosiahnutého z hier na diaľku za príslušné účtovné obdobie.
- 17 § 157 FA 2014 definuje pojem „zisky poskytovateľa hier“, pokiaľ ide o bežné hranie v tom zmysle, že na ich výpočet sa musí zohľadniť celková suma zaplatená za hry poskytovateľovi hier v príslušnom účtovnom období, pokiaľ ide o bežné hranie, a odpočítať výdavky, ktoré poskytovateľ hier vynaložil počas tohto obdobia na vyplatenie výhier v rámci týchto hier.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 18 GBGA je profesijné združenie, ktorého členovia sú v podstate prevádzkovatelia hazardných hier usadení na Gibraltári, ktorí poskytujú služby v oblasti hazardných hier na diaľku zákazníkom v Spojenom kráľovstve a inde.
- 19 Dňa 17. júla 2014 v Spojenom kráľovstve nadobudol účinnosť daňový systém týkajúci sa niektorých daní z hazardných hier, ktorý upravuje FA 2014 a ktorý dopĺňajú oznámenia a usmernenia prijaté daňovou a colnou správou (ďalej len „nový daňový systém“).
- 20 GBGA podala na vnútroštátny súd žalobu o preskúmanie zákonnosti nového daňového systému z hľadiska práva Únie. V tomto kontexte uvádza, že splatné dane podľa tohto systému sú extrateritoriálne, že predstavujú prekážku slobodnému poskytovaniu služieb a diskriminujú poskytovateľov služieb usadených mimo Spojeného kráľovstva. Okrem toho tieto dane nemožno odôvodniť ani cieľmi, predovšetkým ekonomickými, o ktoré sa opiera Spojené kráľovstvo. Nový daňový systém je preto nezlučiteľný s článkom 56 ZFEÚ.
- 21 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti spresňuje, že podľa systému zdaňovania hazardných hier na diaľku, ktorý sa uplatňoval pred nadobudnutím účinnosti nového daňového systému, poskytovatelia hazardných hier na diaľku usadení v Spojenom kráľovstve platili daň vo výške 15 % zo svojho hrubého zisku, bez ohľadu na miesto usadenia ich zákazníkov, pretože táto daň sa zakladala na zásade „miesta poskytovania služieb“. Poskytovatelia hazardných hier na diaľku usadení na Gibraltári alebo inde mimo Spojeného kráľovstva neplatili nijakú daň Spojenému kráľovstvu zo služieb v oblasti takýchto hier poskytovaných osobám usadeným v Spojenom kráľovstve.
- 22 Tento súd uvádza, že jedným zo základných cieľov tohto nového daňového systému, ktorý sa zakladá na zásade „miesta spotreby“, je zmeniť zdaňovanie hazardných hier tak, že poskytovatelia, ktorí ponúkajú služby v oblasti takýchto hier zákazníkom v Spojenom kráľovstve nezávisle od miesta ich

usadenia, zaplatia štátnej pokladnici Spojeného kráľovstva daň za tieto služby, ktorej sadzba je stanovená na 15 % zo ziskov týchto poskytovateľov, ako ich definuje FA 2014, dosiahnutých za príslušné obdobie.

- 23 V dôsledku týchto nových daní, najmä dane z hazardných hier na diaľku, na ktorú odkazuje vnútroštátny súd vo svojom rozhodnutí a ktorá sa bez rozdielu uplatňuje na všetky hospodárske subjekty, ktoré poskytujú svoje služby v oblasti hazardných hier na diaľku osobám usadeným v Spojenom kráľovstve, by poskytovatelia týchto hier usadení na Gibraltári, akými sú členovia GBGA, nemohli podľa vnútroštátneho súdu viac poskytovať svoje služby na trhu s hazardnými hrami v Spojenom kráľovstve, ak by v tomto členskom štáte nezaplatili nijakú daň.
- 24 Vzhľadom na tieto úvahy vnútroštátny súd považuje za potrebné objasniť ústavnoprávne postavenie Gibraltáru v práve Únie, a konkrétne otázku, či sa môžu hospodárske subjekty, akými sú členovia GBGA usadení na Gibraltári, dovoliavať práva Únie, pokiaľ ide o právnu úpravu prijatú Spojeným kráľovstvom, ktorou sa zavádza nový daňový systém, a v prípade kladnej odpovede, či je takáto právna úprava v rozpore s požiadavkami článku 56 ZFEÚ.
- 25 Za týchto okolností High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (správny senát), Spojené kráľovstvo] rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Na účely článku 56 ZFEÚ a vzhľadom na existujúci ústavnoprávny vzťah medzi Gibraltárom a Spojeným kráľovstvom:

- a) majú sa Gibraltár a Spojené kráľovstvo na účely práva Únie považovať za súčasť jedného členského štátu... v tom zmysle, že článok 56 ZFEÚ sa neuplatňuje, ibaže by sa mohol uplatňovať na vnútroštátne opatrenie?

Subsidiárne,

- b) Vzhľadom na článok 355 bod 3 ZFEÚ, má Gibraltár voči Spojenému kráľovstvu v rámci Únie... ústavnoprávne postavenie samostatného územia v tom zmysle, že poskytovanie služieb medzi Gibraltárom a Spojeným kráľovstvom sa má na účely článku 56 ZFEÚ považovať za obchod v rámci Únie?

Subsidiárne,

- c) Má sa Gibraltár považovať za tretiu krajinu alebo územie v tom zmysle, že právo Únie... sa na obchod medzi Gibraltárom a Spojeným kráľovstvom uplatňuje len za okolností, keď sa toto právo uplatní na vzťah medzi členským štátom a nečlenským štátom?

Subsidiárne,

- d) majú sa ústavnoprávne vzťahy medzi Gibraltárom a Spojeným kráľovstvom posudzovať na účely článku 56 ZFEÚ nejakým iným spôsobom?

2. Predstavujú vnútroštátne daňové opatrenia vykazujúce také znaky, akými sú znaky nového daňového systému, obmedzenie práva na voľný pohyb služieb na účely článku 56 ZFEÚ?
3. Predstavujú v takom prípade ciele, ktoré podľa vnútroštátneho súdu sledujú vnútroštátne opatrenia, akým je napríklad nový daňový systém, legitímne ciele, ktorými možno odôvodniť obmedzenie práva na voľný pohyb služieb podľa článku 56 ZFEÚ?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 26 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 355 bod 3 ZFEÚ v spojení s článkom 56 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že poskytovanie služieb hospodárskymi subjektmi usadenými na Gibraltári osobám usadeným v Spojenom kráľovstve predstavuje z hľadiska práva Únie situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na vnútorný rámec jedného členského štátu.
- 27 Na účely odpovede na túto otázku možno na úvod pripomenúť, že právo Únie sa uplatňuje na členské štáty v zmysle článku 52 ods. 1 ZEÚ. Podľa článku 52 ods. 2 ZEÚ je územná pôsobnosť Zmlúv spresnená v článku 355 ZFEÚ.
- 28 Článok 355 bod 3 ZFEÚ stanovuje, že ustanovenia Zmlúv sa uplatňujú na európskych územiach, za ktoré v zahraničných vzťahoch zodpovedá členský štát.
- 29 V tejto súvislosti treba uviesť, že Gibraltár je európske územie, za ktoré členský štát, konkrétne Spojené kráľovstvo, zodpovedá v zahraničných vzťahoch, a že právo Únie sa na toto územie uplatňuje podľa článku 355 bodu 3 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. septembra 2003, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-30/01, EU:C:2003:489, bod 47, a z 12. septembra 2006, Španielsko/Spojené kráľovstvo, C-145/04, EU:C:2006:543, bod 19).
- 30 Odchyľne od článku 355 bodu 3 ZFEÚ sa na Gibraltár podľa aktu o pristúpení z roku 1972 neuplatňujú akty Únie v niektorých oblastiach práva Únie, pričom tieto výnimky boli prijaté s prihliadnutím na jeho osobitnú právnu situáciu a predovšetkým na jeho postavenie ako slobodného prístavu na tomto území (pozri v tejto súvislosti rozsudok z 21. júla 2005, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-349/03, EU:C:2005:488, bod 41). Uvedené výnimky sa však nevzťahujú na slobodné poskytovanie služieb stanovené v článku 56 ZFEÚ.
- 31 Z predchádzajúceho vyplýva, že článok 56 ZFEÚ sa podľa článku 355 bodu 3 ZFEÚ uplatňuje na Gibraltár.
- 32 Treba uviesť, že článok 56 ZFEÚ zakazuje obmedzenia slobodného poskytovania služieb v Únii vo vzťahu k štátnym príslušníkom členských štátov, ktorí sa usadili v niektorom inom štáte než príjemca služieb.
- 33 Podľa ustálenej judikatúry sa však ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa slobodného poskytovania služieb neuplatňujú na situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na vnútorný rámec jedného členského štátu (rozsudok z 15. novembra 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, bod 47 a citovaná judikatúra).
- 34 Za týchto okolností je nutné preskúmať, či poskytovanie služieb hospodárskymi subjektmi usadenými na Gibraltári osobám usadeným v Spojenom kráľovstve predstavuje z hľadiska práva Únie situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na vnútorný rámec jedného členského štátu.
- 35 V tejto súvislosti už Súdny dvor konštatoval, ako uviedli všetky dotknuté osoby, že Gibraltár nie je súčasťou Spojeného kráľovstva (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. septembra 2003, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-30/01, EU:C:2003:489, bod 47, a z 12. septembra 2006, Španielsko/Spojené kráľovstvo, C-145/04, EU:C:2006:543, bod 15).
- 36 Táto skutočnosť však nie je rozhodujúca na určenie, či sa na účely uplatnenia ustanovení týkajúcich sa základných slobôd majú dve územia považovať za jeden členský štát. Súdny dvor už totiž v bode 54 rozsudku z 8. novembra 2005, Jersey Produce Marketing Organisation (C-293/02, EU:C:2005:664),

rozhodol, že na účely uplatnenia článkov 23, 25, 28 a 29 ES sa majú Normanské ostrovy, ktoré tvorí správna oblasť Jersey, ostrov Man a Spojené kráľovstvo, považovať za jeden členský štát, a to aj napriek skutočnosti, že tieto ostrovy nie sú súčasťou Spojeného kráľovstva.

- 37 Na to, aby mohol Súdny dvor dospieť k tomuto záveru, po tom, čo pripomenul, že Spojené kráľovstvo zodpovedá za zahraničné vzťahy správnej oblasti Jersey, opieral sa predovšetkým o skutočnosť, že podľa článku 1 ods. 1 protokolu č. 3 týkajúceho sa Normanských ostrovov a ostrova Man, ktorý tvorí prílohu aktu o pristúpení z roku 1972, sa právna úprava Únie v colnej oblasti a v oblasti množstevných obmedzení uplatňuje na Normanské ostrovy a ostrov Man „za rovnakých podmienok ako na Spojené kráľovstvo“, a tiež o nedostatok prvkov v súvislosti s postavením týchto ostrovov, ktoré by umožňovali považovať vzťahy medzi týmito ostrovmi a Spojeným kráľovstvom za porovnateľné so vzťahmi medzi členskými štátmi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. novembra 2005, Jersey Produce Marketing Organisation, C-293/02, EU:C:2005:664, body 43, 45 a 46).
- 38 Po prvé, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa článok 56 ZFEÚ uplatňuje na Gibraltár, je pravda, že článok 355 bod 3 ZFEÚ nespresňuje, že tento článok 56 sa uplatňuje na Gibraltár „za rovnakých podmienok ako na Spojené kráľovstvo“.
- 39 Treba však pripomenúť, že článok 355 bod 3 ZFEÚ rozširuje uplatnenie ustanovení práva Únie na územie Gibraltáru s výhradou výnimiek, ktoré výslovne stanovuje akt o pristúpení z roku 1972, ktoré sa však netýkajú slobodného poskytovania služieb.
- 40 Okrem toho skutočnosť, na ktorú poukázala vláda Gibraltáru, že článok 56 ZFEÚ sa uplatňuje na Gibraltár podľa článku 355 bodu 3 ZFEÚ a na Spojené kráľovstvo podľa článku 52 ods. 1 ZEÚ, nie je v tejto súvislosti relevantná. Za podobných okolností skutočnosť, že sa právna úprava Únie v colnej oblasti a oblasti množstevných obmedzení uplatňuje na Normanské ostrovy a ostrov Man na základe článku 1 ods. 1 protokolu č. 3 aktu o pristúpení z roku 1972 a na Spojené kráľovstvo na základe článku 52 ods. 1 ZEÚ, nezabránila Súdnemu dvoru, aby dospel k záveru, že na účely uplatnenia tejto právnej úpravy sa tieto ostrovy a Spojené kráľovstvo považujú za jeden členský štát (rozsudok z 8. novembra 2005, Jersey Produce Marketing Organisation, C-293/02, EU:C:2005:664, bod 54).
- 41 Po druhé neexistujú iné skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné na účely uplatnenia článku 56 ZFEÚ považovať vzťahy medzi Gibraltárom a Spojeným kráľovstvom za porovnateľné so vzťahmi, ktoré existujú medzi dvoma členskými štátmi.
- 42 Považovať obchody medzi Gibraltárom a Spojeným kráľovstvom za obchody medzi členskými štátmi by naopak znamenalo popieranie vzťahu uznaného v článku 355 bode 3 ZFEÚ medzi týmto územím a týmto členským štátom. V tejto súvislosti je nepopierateľné, ako uviedol generálny advokát v bode 37 svojich návrhov, že Spojené kráľovstvo prijalo na základe Zmlúv záväzky vo vzťahu k ostatným členským štátom, pokiaľ ide o uplatňovanie a prebratie práva Únie na území Gibraltáru (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. septembra 2003, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-30/01, EU:C:2003:489, body 1 a 47, ako aj z 21. júla 2005, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-349/03, EU:C:2005:488, bod 56).
- 43 Z toho vyplýva, že poskytovanie služieb hospodárskymi subjektmi usadenými na Gibraltári osobám usadeným v Spojenom kráľovstve predstavuje z hľadiska práva Únie situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na vnútorný rámec jedného členského štátu.
- 44 Tento výklad nespochybňuje ani tvrdenie vlády Gibraltáru, podľa ktorého môže takto dôjsť k narušeniu cieľa zakotveného v článku 26 ZFEÚ a spočívajúceho v zabezpečení fungovania vnútorného trhu, ako aj cieľa spočívajúceho v začlenení Gibraltáru do tohto trhu, ktorý podľa tejto vlády sleduje článok 355 bod 3 ZFEÚ.

- 45 V tejto súvislosti treba uviesť, že samotný článok 26 ods. 2 ZFEÚ podľa svojho znenia stanovuje, že vnútorný trh zahŕňa oblasť bez vnútorných hraníc, v ktorej je zaručený voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu v súlade s ustanoveniami Zmlúv, pričom článok 56 ZFEÚ predstavuje takéto ustanovenie, pokiaľ ide o slobodné poskytovanie služieb.
- 46 Ako však bolo uvedené v bodoch 32 a 33 tohto rozsudku, uplatniteľnosť článku 56 ZFEÚ na danú situáciu vyžaduje cudzí prvok.
- 47 Z výkladu prijatého v bode 43 tohto rozsudku okrem toho nevyplýva, že článok 56 ZFEÚ sa neuplatňuje na územie Gibraltáru, ako tvrdí vláda Gibraltáru. Toto ustanovenie je totiž v plnom rozsahu uplatniteľné na uvedené územie za rovnakých podmienok, akými sú podmienky stanovené pre každé iné územie Únie, na ktorom sa tento článok uplatňuje, vrátane podmienky týkajúcej sa požiadavky existencie cudzieho prvku.
- 48 Ani úvahy týkajúce sa postavenia Gibraltáru podľa vnútroštátneho ústavného práva alebo medzinárodného práva nemôžu vyvrátiť tento výklad.
- 49 V prvom rade, pokiaľ ide o postavenie Gibraltáru podľa vnútroštátneho ústavného práva, vláda Gibraltáru tvrdí, že postavenie tohto územia v práve Únie by malo byť vymedzené najmä na základe jeho postavenia podľa vnútroštátneho práva, pričom odkazuje na rozsudok z 10. októbra 1978, Hansen & Balle (148/77, EU:C:1978:173).
- 50 V tejto súvislosti je nutné uviesť, že konštatovanie Súdneho dvora v bode 10 uvedeného rozsudku, podľa ktorého je postavenie francúzskych zámorských departementov v prvom rade definované s odkazom na francúzsku ústavu, ktorá stanovuje, že tieto departementy sú neoddeliteľnou súčasťou Francúzskej republiky, sa má vykladať vo svojom kontexte, keďže sa týka výkladu článku 227 ods. 1 Zmluvy o EHS, podľa ktorého sa táto Zmluva uplatňovala na celé územie „Francúzskej republiky“ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. októbra 1978, Hansen & Balle, 148/77, EU:C:1978:173, bod 9). Týmto spresnením Súdny dvor len pripustil, že uvedené departementy sú súčasťou uvedeného členského štátu a že právo Únie sa po uplynutí dvojročnej lehoty uvedenej v odseku 2 uvedeného článku 227 v plnom rozsahu uplatňuje na tieto územia vzhľadom na skutočnosť, že sú neoddeliteľnou súčasťou tohto členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. októbra 1978, Hansen & Balle, 148/77, EU:C:1978:173, bod 10).
- 51 Pritom ako vyplýva z bodu 31 tohto rozsudku, právo Únie sa uplatňuje na Gibraltár nie preto, že je súčasťou Spojeného kráľovstva, ale na základe článku 355 bodu 3 ZFEÚ.
- 52 V druhom rade, pokiaľ ide o postavenie Gibraltáru v medzinárodnom práve, je nepochybné, že Gibraltár sa nachádza na zozname nesamosprávnych území v zmysle článku 73 Charty Organizácie Spojených národov.
- 53 V tejto súvislosti vláda Gibraltáru tvrdí, že pripustenie výkladu, o aký ide v bode 43 tohto rozsudku, by ovplyvnilo postavenie tohto územia v medzinárodnom práve a najmä by porušilo rezolúciu 2625 (XXV) z 24. októbra 1972 prijatú Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov, podľa ktorej územie kolónie by malo mať samostatné a odlišné postavenie od územia štátu, ktorý ho spravuje.
- 54 Uvedený výklad článku 355 bodu 3 ZFEÚ v spojení s článkom 56 ZFEÚ pritom nemá nijaký vplyv na postavenie územia Gibraltáru podľa medzinárodného práva, pretože spresňuje, že v rozsahu, v akom sa právo Únie uplatňuje na toto územie ako na európske územie, za ktoré členský štát, konkrétne Spojené kráľovstvo, zodpovedá v zahraničných vzťahoch, poskytovanie služieb hospodárskymi subjektmi usadenými na Gibraltári osobám usadeným v Spojenom kráľovstve predstavuje z hľadiska práva Únie situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na vnútorný rámec jedného členského štátu. Tento výklad nemožno teda chápať v tom zmysle, že ovplyvňuje samostatné a odlišné postavenie Gibraltáru.

- 55 V tomto kontexte treba dodať, že vnútroštátny súd uviedol, že nový daňový systém dotknutý vo veci samej sa bez rozdielu uplatňuje na štátnych príslušníkov daného členského štátu a na štátnych príslušníkov ostatných členských štátov, pričom na rozdiel od toho, čo požaduje článok 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, neuviedol ďalšie konkrétne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné preukázať súvislosť medzi predmetom sporu vo veci samej a článkom 56 ZFEÚ (pozri v tejto súvislosti rozsudok z 15. novembra 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, bod 55).
- 56 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že na prvú otázku treba odpovedať tak, že článok 355 bod 3 ZFEÚ v spojení s článkom 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že poskytovanie služieb hospodárskymi subjektmi usadenými na Gibraltári osobám usadeným v Spojenom kráľovstve predstavuje z hľadiska práva Únie situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na vnútorný rámec jedného členského štátu.

O druhej a tretej otázke

- 57 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú a tretiu otázku.

O trovách

- 58 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 355 bod 3 ZFEÚ v spojení s článkom 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že poskytovanie služieb hospodárskymi subjektmi usadenými na Gibraltári osobám usadeným v Spojenom kráľovstve predstavuje z hľadiska práva Únie situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na vnútorný rámec jedného členského štátu.

Podpisy